

1871 en 1893.

III. (Slot.)

Door onze beide vorige artikelen mogen we het als bewezen beschouwen, dat onze redactie, toen ze haar advies voor Leeuwarden gaf, zich stipt hield aan de gedragslijn, reeds voor bijna het vierde eener eeuw uitgestippeld.

Er is dus geen sprake van, dat we met iets nieuws te berde kwamen, of plotseeling ons publiek voor een ongehoorde enormiteit stelden.

Toen in 1871 alzo geschreven werd, is van Antirevolutionaire zijde zelfs niemand in verzet gekomen.

Groen van Prinsterer protesteerde niet alleen niet, maar koos den man, die zoo schreef, als één zijner drie kandidaten, hem roemende als symbool van onzen tegenstand tegen de politiek der meegaandheid; en niet lang daarna qualificeerde Groen van Prinsterer hem, al te eervol, als den van zelf aangewezen *leader*.

Nooit heeft Groen van Prinsterer dan ook in private gesprekken, of in correspondentie, met één enkel woord captie op deze aldus afgebakende gedragslijn gemaakt, maar integendeel het standpunt van samenwerking der minderheden, ook zonder gemeenschap van beginsel, beaamd.

Evenmin is in een der toentertijd verschijnende Antirevolutionaire persorganen protest aangetekend.

Op niet één Deputatenvergadering is er protest tegen ingediend.

En in 1878 heeft de Antirevolutionaire partij in art. 21 van haar program dit standpunt als het hare overgenomen.

Ten overvloede zij hier nog bijgevoegd, dat Dr. Kuyper, wel verre van zijn zienswijze onder stoelen of banken te steken, in de toelichting van ons program (zie bl. 406 derde editie) opzettelijk zijn verklaring van 1871, ook met opening van de radicalen, herhaald heeft.

Ja, hij deed meer, en voegde als bijlage geheel het artikel van 1871 in afdruk aan zijn toelichting toe, met nog andere artikelen, waarin hetzelfde standpunt bepleit werd.

Wat opzien baarde was dus alleen, dat hetgeen reeds in 1871 was aangewezen, thans in toepassing kwam.

Dit lag daaraan, dat we sinds dien tijd ook wel naar den regel van samenwerking met de minderheden geopperd hadden, maar dat lange jaren alleen de Roomsche partij voor die samenwerking in aanmerking kwam.

Dit was daaraan te wijten dat er nog geen radicale partij bestond, en er dus met haar niet kon worden saamgewerkt.

Thans echter was er een keer in de zaken gekomen.

De Roomsche partij had zich inwendig verdeeld, met haar grooter deel fel en bitter tegen ons gekeerd, en verzuimt zich in haar ons meer sympathisch deel te organiseren.

Van daar dat de tijdelijke verstandhouding met de Roomsche partij op dit oogenblik geheel verbroken is, en de verwijdering nog breder werd, nu de Kieswet aan de orde kwam, en de Roomsche pers op dit punt van staatsbeleid zich meerendeels in de conservatieve veste terugtrok.

We stonden dus voor twee nieuwe feiten: 1°. de verbreking van alle verstandhouding met de Roomsche partij; en 2°. het voor het eerst optreden van de radicale partij als georganiseerd geheel.

En zoo scheen vreemd, wat op zich zelf niets was dan de consequente toepassing van de altoos gevolgde gedragslijn; nu onder nieuwe omstandigheden.

Om volledig te zijn, moet hier echter nog een gewichtig deel van het onderwerp aan worden toegevoegd.

Van samenwerking met de minderheden is namelijk niet alleen sprake bij herstemming aan de stembus, maar ook in de Staten-Generaal.

En dit nu plaatst de zaak nitaraard in geheel ander daglicht. Reden waarom Art. 21 van ons program dan ook afzonderlijk gewaagt van *saamwerking op een gemeenschappelijk program*.

Zoals het te Leeuwarden toeging, had er geen de minste *afpraak* plaats.

Er werd niet van partij tot partij onderhandeld.

Zelfs kwam het niet tot een gedachtenwisseling.

Het was een geheel incidenteel handelen onzerzijds bij herstemming, gelijk wij dit niet anders konden doen, wilden we vasthouden aan den regel, dat politieke invloed, dien God in onze hand legt, niet mag verspeeld worden.

Maar natuurlijk, als vroeg of laat de radicale partij in de Kamer een eigen formatie mocht erlangen, en alsdan de vraag rees, of onze Club met haar Club ook op parlementair terrein voor bepaalde belangen en wenschen zich combineeren zou, kon het zóó niet toegaan, en zou een polsen over en weer, op de manier als Windthorst het in Duitschland zoo meesterlijk deed, onvermijdelijk worden.

Uit dat oogpunt bezien is het dan ook uitstekend, dat men enkele onzer geestverwanten, die zoo op stel en sprong, met pak en zak, naar den kant der radicalen willen overloopen, wat ontuchttert, en het hun aanzegt, dat zóó geen Staatsman doet.

In die lijn heeft dan ook de *Prot. Noordbr.* reeds voeling met de radicalen pogen te krijgen, door over enkele punten van staatsbeleid een enkel radicaal orgaan uit te hooren.

En dit kan zeer zeker zijn nut hebben, juist tegenover hen, die o, zoo licht onze zelfstandigheid en ons isolement voor niets zouden rekenen, en zoodoende van uit den tegenovergestelden hoek de veiligheid van onze politieke veste in gevaar zouden brengen.

Toch spreekt het van zelf, dat van eigenlijke *onderhandelingen* op dit oogenblik nog geen sprake kan zijn.

Niets toch waarborgt ons, dat de veelszins breede en ruime omvatting van de *Amsterdammer* ook op den duur, of althans voor eenigen tijd, voor zal zitten in den radicalen bond.

Ook daar zijn schakeeringen; en wie zal nu reeds zeggen, welke dier schakeeringen op den duur den bovenaan zal erlangen? Bovendien zouden zulke onderhandelingen onzerzijds nooit geoorloofd zijn, tenzij we vooraf onze eigen denkbeelden gearresteerd hadden, en met een eigen program voor de toekomst gereed waren.

Alleen wie zelf weet wat hij wil, en het precies weet, kan onderhandelen met hoop, om invloed ten bate van zijn beginsel te oefenen.

Voor zulke stappen is de toestand dus nog niet rijp.

Daarom moet eerst de nieuwe kieswet er zijn, en moet blijken wat er uit de nieuwe stembus komt.

Dan eerst zal men weten waaraan men toe is, zullen de geesten openbaar worden, en zal men ook in eigen boezem spijkers met koppen kunnen slaan.

Men vergisse zich dus in onze bedoeling niet.

Als we een advies geven voor een herstemming, heeft dit niets te maken met eenige politieke combinatie voor de toekomst, maar blijft onze houding voor de toekomst geheel vrij.

De radicalen zelfden zouden niet wenschen, dat we, zonder zelve te weten wat we wilden, karakterloos met hen meeliepen.

Zij zijn veel te nuchter om niet helder in te zien, dat er in zulk meeloopen nooit *kracht* schuilt, en dat onze partij dan alleen waarde ook in hun oog kan hebben, als ze zelfstandig, welbewust, en krachtig georganiseerd in den lande staat.

Diegenen onzer vrienden, die, wel wat al te haastig, zóó maar gemeene zaak zouden willen maken, moeten zich dus heusch niet inbeelden, dat de betere radicalen hen daarom hooger achten.

Wie zoo doet, verdient geen achting.

Over zulk een haalt men de schouders op.

Dat zijn lieden zonder merg in het been, zonder ziel in hun actie, aan alle beginseltrouw gespeend.

Dat men daarom kalm blijve.

De staatsmanskunst is een zeer moeilijke kunst; en ook onder ons verstaan onze meeste geestverwanten nog van verre niet, wat het is, uit het hoog besef van een heerlijke roeping zich voor zijn beginsel op te offeren, er het geld en de moeite voor over te hebben; en zich in te denken en in te leven in de moeilijke vraagstukken, die ons worden voorgelegd.

We hebben een kostelijke kern, en voorts veel mannen van goeden wille. Ook is er geestdrift en een heilig bedoelen.

Maar toch, waar we wezen moeten, zijn we lang nog niet.

En juist daarom is het zoo hoognoodig, dat we niet de een tegen den ander het

harnas aantrekken, maar, met vereende inspanning van kracht, pogen te komen tot het steeds juistere afbakenen van onze gedragslijn.

Dat zou echter geheel ondenkbaar en ondoenlijk worden, indien men goed vond, thans weer alles op losse schroeven te zetten, en het a. b. c., waaraan we nu meer dan twintig jaren gewend waren, nog erger dan Kollwijn op taalgebied, aan een revisie gingen onderwerpen.

Dan breekt men telkens af, wat eerst opgebouwd was, om altoos opnieuw te gaan morrelen aan de legbalken, die eens voor goed over de fundamenteen lagen uitgespreid.

Wie bij de stembus, ook bij herstemming, alleen samenwerking van geestverwanten wil, zegge het, maar hebbe dan ook den moed de consequentie te trekken, die, althans zoolang we nog geen proportioneel kiesrecht hebben, tot algeheele vernietiging van onze politieke actie leidt.

Het spreekt toch wel van zelf, dat, zoo wij geen samenwerking met de overige minderheden willen, het van die overige minderheden niet te vergen is, dat ze ons steun zullen bieden. En dan natuurlijk valt eerlang heel onze partij uit de Staten-Generaal, zoowel in de Tweede als in de Eerste Kamer, weg.

Calvinisten hebben het steeds anders begrepen.

De Geuzen werkten wel terdege saam met mannen, die in het minst hun beginsel niet deelden, en de radicalen van die dagen waren.

Prins Willem heeft soms zeer hachlijke alliantien doorgedreven; en van achter stemt ieder toe, dat hij juist zag, hoezeer ook destijds menig gemoed er tegen in verzet kwam.

En van Calvijn is het bekend, hoe hij Bullinger, die insgelijks uit weerzin tegen de beginselen der bondgenooten, liever alleen bleef staan, in een breed schrijven aantoonde, hoe zulk een houding e. q. met *zelfmoord* gelijkstond.

* * * In memoriam.

Al heeft wijlen Prof. Buys steeds tot onze verklaarde tegenstanders behoord, en door zijn eminente gaven de liberale partij, die ons verdrukte, niet weinig gesterkt, toch is hij onzerzijds als man van dege wetenschap en ernstige bedoeling steeds hoog gewaardeerd.

Hij was tevens het geniale van een Thorbecke, maar bleef ons toch wennen aan een ernstige opvatting van het rechts- en staatsleven; en de school van jonge mannen, die door hem geïnspireerd werd, maakte naam in het land.

Te betreuren was daarbij zijn te hooge vereering voor wat Kant de virtuosus van het intellect noemde, en ongetwijfeld heeft bij dezen hoog-ingebeelden waan van de intellectuele aristocratie gevoerd, die nogmaals ingang schonk aan het denkbeeld, alsof er een massa was, die slechts geregeerd kon worden, en een kleine klasse die alleen tot regeeren gereepen was.

Maar ook al sluiten we hiervoor het oog niet, toch was hij het die het Liberalisme vaak van uitpattingen terughield; die in zijn bekende *Gids*-artikelen zijn geestverwanten aan die breede opvatting wende, waarbij men ook aan anderen recht laat wedervaren; en die, ook bij zijn conservatieve neiging, een niet gansch ongeopend oor had voor de klacht die uit onze volkskinderen tegen onzen rechtstoestand opging: ja, soms eigener beweging tot het doen van recht ook aan anderen voorslagen deed.

Gelijk we gisteren reeds opmerkten, was de verhouding tusschen Groen van Prinsterer en hem steeds hoffelijk en welwillend, en was hij het die aan het Kabinet-Mackay een goed getuigenis van politieke energie dorst geven, toen schier heel zijn partij stelselmatig het goed gerucht, bijzonderlijk van de Antirevolutionaire ministers, bedierf.

Dat zijn veerkracht niet meer de oude was, noch zijn invloed meer even ver van straat, bleek reeds bij de verkiezingen van '91; en dat zelfs zijn inspiratie allengs uitgeput raakte, toonden zijn jongste *Gids*-artikelen, die, hoe uitnemend ook voor een schrijver van lagere rang, niet meer op de hoogte van zijn talent stonden.

Maar overziet men zijn gansche loopbaan, dan ontvangt toch zelfs de tegenstander een schoone indruk, en mag het *bene meritis de patria* hem ook door ons niet onthouden.

* * * Facultatieve splitsing.

Van zekere welbekende zijde begint men steeds meer op facultatieve splitsing van de staatschool aan te dringen.

Zoo daalt de Christelijke veerkracht. Zelf niets doen, alles aan den Staat overlaten.

Voor niets achten de energie en het vrijheid-besef, dat we juist door onze vrije scholen gewonnen hebben.

En erger nog, den Protestantischen geest aan banden leggen, waar alleen de Roomsche kerk van dit stelsel profijt kan trekken.

Het is toch volkomen duidelijk, dat gezindheden, die zoo sterk gedeeld staan als de Protestanten hier te lande, bij dit stelsel een nieuwe, ondragelijke kerkeraadstyreanie zouden invoeren.

Zoals toevallig de meerderheid in den kerkeraad van de talrijkste gezindheid was, zoo zou de geest op de scholen worden.

En zoo spreken mannen, die zich nog gaarne noemen *issus de Calvin*.

* * * Antisemitisme.

De Duitse toestanden worden steeds minder verkwijkt; en in den toch reeds zoo weinig smakelijken ketel die op het vuur hing, wordt nu nog roet geworpen door het Antisemitisme.

Reeds om haar naam is deze beweging geoordeeld.

Als Antisemitisme toch wil het een actie van het Germaansche ras tegen het Semietische ras in het leven roepen, en alzoo een vijandschap kweken, die tot in het bloed van het volk zal doordringen.

Ahlwardt, met zijn bokkesprongen, koos dan ook een ander terrein.

Hij viel niet den Semiet, maar den Jood aan, en dan nog wel alleen den Joodschen *woekeraar*.

En zeer zeker, vooral in het Oosten van Europa is het zaak, dat de Overheid de nog veelvins naieve bevolking tegen dezen boezen woekergeest beveilige.

De Joodsche geldschietters hebben daar veel op hun geweten.

Toch is de eenige actie die gerechtvaardigd mag heeten, de actie, gelijk Stücker haar inzette, niet tegen de Semieten, en niet tegen de woekerdoden, maar tegen den deatistisch-joodschen geest, in zoverre deze de Christelijke natie onderdrukt.

Juist die actie echter behoort met *Christelijke* wapenen te worden uitgestreden.

Schimp en hoon komt bij dien strijd niet te pas.

Buitenlandsch Overzicht.

AMSTERDAM, 16 Mei

Het optreden van de Fransche Republiek als groote koloniale mogendheid, heeft haar ministeries gedurende een reeks van jaren reeds heel wat moeite en angst gegeven. Al is Jules Ferry niet meer in het land der levenden, wat hem en zijn collega's overkwam toen de Tonkinnezen even taal en macht bleken als de Atjeheren in onze Archipel, ligt nog versch in het geheugen. En indien de veldtocht in Dahomey niet zoo glorieus ware afgelopen als nu het geval is, zou er zeker een herhaling hebben plaats gegrepen van politieke incidenten als onder Ferry.

Vooral in de tegenwoordige omstandigheden, nu de vrijtusschen de verschillende partijen zoo groot is, en de financiële toestand des lands verre van rooskleurig, kon een kleine tegenslag op koloniaal terrein licht het ministerie het leven kosten. Dupuy — men weet het — staat niet vast op zijn beenen, en leeft bij de gratie van die partijen die een andere politieke gedragslijn voortaan. Dat hij nog *premier* is dankt hij hoofdzakelijk aan de gelukkige omstandigheid, dat na hem moeilijk een ander Kabinetformateur kan gevonden worden dan degeen die nog minder gezien, maar meer gevreesd wordt, dan hij: Constans. Edoch, dat zijn ministerieel leven aan een zijden draadje hangt, bleek gister weer.

Het debat in de Kamer liep uitsluitend over koloniale aangelegenheden. Door de regering was een voorstel overgenomen om het ondersecretariaat van koloniën tot een zelfstandig departement te verheffen. Nu was dat op zich zelf zooveel bijzonders niet; maar, Dupuy voegde daar nog een tamelijk stouten eisch aan toe. Hij verlangde namelijk het recht voor de regering, om buiten de Kamer een besluit tot deze verandering te nemen; en dat hij aan de afgevaardigden het voorstel voorlegde, was alleen, omdat zij beslissen moesten over de gelden die deze verandering kost. Dit pretentieuze optreden van Dupuy viel niet in den smaak van heel wat Kamerleden, en zij brachten hem dan ook aan het verstand, dat hij een toontje lager behoorde te zingen. Er werd lang over het regeringsvoorstel gediscussieerd, en ten slotte had de Kamer over drie voorstellen te stemmen.

Eerst werd gestemd over de eenvoudige orde van den dag van De Mahy, die, daar de regering verklaard had haar niet te kunnen aannemen, een voor haar vijandige betekenis kreeg. Slechts met 253 tegen 242 stemmen werd zij verworpen. Toen kwam de motie-De Villers: een uitnodiging van de Kamer aan de regering, om de instelling van een departement van koloniën voor te bereiden; een poging dus om de Kamer te laten uitspreken wat de regering wenschte. Met 263 tegen 237 stemmen werd ook zij verworpen. Ten slotte kwam het wetsvoorstel der commissie *ad hoc* aan de orde, dat als enig artikel bevattt: voortaan zal een ministerie enkel door middel van een wet kunnen ingesteld worden. Er zal een ministerie van koloniën worden ingesteld.

In tweeën gescheiden, werd de eerste alinea bij optekenen der handen aangenomen, en de slot-alinea verworpen met 260 tegen 239 stemmen.

Het ministerie-Dupuy heeft dus niet gekregen wat het wenschte: de instelling van een ministerie van koloniën, al heeft de Ka-

mer haar de aanneming der motie-De Mahy bespaard. Den *premier* is beduid, dat hij voortaan meer met de Kamer moet rekenen, en, wil hij in de onderhavige zaak zijn zin krijgen, eerst met een volledig voorstel bij de Kamer moet aankomen, opdat zij er over beslisse.

Het succes op koloniaal gebied in den laatsten tijd — we doelen hier op de overwinningen in Dahomey — heeft overigens de Franschen en hun regering tamelijk overmoedig gemaakt in hun eischen jegens anderen. Vandaar dat er nog voortdurend twist wordt met den Congo-staat o. a. De regering der Republiek beweert telkens, dat zij recht heeft op streken die te Brussel worden verklaard tot den Vrijen Staat te behooren. Zulke geschillen komen ook voor tusschen Frankrijk en Duitschland en Engeland, maar tegen deze grote mogendheden vindt men het te Parijs niet geraden, met dezelfde energie op te treden als tegen den koning der Belgen. Tegenover dezen verlangen de voortdurende kolonisatie in de Fransche Kamer, dat het Fransche gouvernement zich krachtig laat gelden; en zij hebben dezer dagen opnieuw een schrijven aan den minister van buitenlandse zaken gericht om hem te verzoeken, dat hij het bestuur van den Congo-Staat eens mores leere. Dat bestuur heeft namelijk de brutaliteit gehad, een tractaat te sluiten met den sultan van Bangassou, van wien de Franschen zeggen dat zijn gebied aan den invloed der Republiek is onderworpen. Maar dat laatste wordt door den Congo Staat weer tensterkteontkend; en wie zal nu uitmaken aan wien kant het gelijk is? Misschien wordt ten slotte wel de hulp van een scheidsrechter ingeroepen om in laatste instantie te beslissen.

Wat Dahomey betreft, de *Arenit militaire* keurt het af, dat men generaal Dodds, die thans in Frankrijk de held van den dag is, heeft teruggeroepen, of althans vergund het moederland te bezoeken. De toestand in Dahomey is nog bij lange niet zoals hij behoort te zijn, om den opperbevelhebber der troepen een plezierreisje te laten doen. Vooral in Abomey is het nog niet pluis. De aanhangers van Behanzin wachten slechts op het goede jaargetijde om hun slag te slaan. De zwarte koning beschikt, alle geleiden verliezen ten spijt, nog over een talrijke macht, die 50 K.M. noordelijk van Abomey is saamgetrokken; ja, het blad beweert zelfs, dat de Dahomeyanen nog een 700tal snelvuurgeweren en 1200 geweren van minder kwaliteit bezitten.

Uit verschillende, door de dagbladen gepubliceerde gesprekken blijkt echter, dat generaal Dodds daarentegen den veldtocht tegen Dahomey als geëindigd beschouwt. Hij is van oordeel dat men niet met Behanzin moet onderhandelen, maar hem verbannen. Zal dat echter wel zoo gemakkelijk gaan? Behanzin is er niet de man naar, die zich zoo maar laat verbannen; en dus zal er ongetwijfeld een nieuwe expeditie noodig zijn, om zich van zijn persoon meester te maken of zijn laatste aanhangers te vernietigen. Zoo schijnt er nog geen einde te komen aan de expeditie naar Dahomey, die reeds bijna 20 miljoen en honderden menschenlevens gekost heeft. Voegt men hier nu bij, dat er ook op Siam verwikkelingen dreigen, en dat er in Algiers groote hongersnood heerscht, waarvan *Figaro* vóór eenige dagen treurige staaltjes mededeelde, dan wordt het duidelijk, dat het tijdperk der koloniale *lasten* voor Frankrijk nog niet afgesloten is. Dat zal monig Kabinet nog wel tot zijn schade ondervinden.

Zijn de revoluties in de kleine Amerikaansche Staten over het algemeen voor de Europeanen van weinig belang, voorzover ze er niet financieel bij geïnteresseerd zijn — d'opstand in Nicaragua raakt zeer zeker de Europeesche belangen van nabij.

Onder de republieken van Midden-Amerika heeft Nicaragua, hoewel er maar 350,000 menschen wonen, speciaal de aandacht op zich gevestigd, sedert het werk aan het Panamakanaal is gestaakt. Het is een feit van algemeene bekendheid, dat de republiek der Verenigde Staten, die aan den arbeid der Panamakanaalmaatschappij allerlei moeilijkheden in den weg legde, reeds vóór lang de onderneming begunstigd heeft van een Amerikaansche maatschappij, wier plannen even grootse waren als die van De Lesseps. Zij bedoelde nl. een kanaal te graven dwars door Nicaragua heen, en daarbij gebruik te maken van het meer van dien naam, waardoor het werk zeer vergemakkelijkt zou worden. Vooral sedert den val der Panamakanaalmaatschappij en het harde lot, dat De Lesseps trof, heeft de Amerikaansche compagnie een bijzonderen jver ontwikkeld, en geautoriseerd als ze is door de machtige regering der U. S. A., heeft ze het werk der doorgraving steeds begonnen.

Onder deze omstandigheden nu is een opstand in Nicaragua zeker niet van belang ontbloot. De berichten zijn wel niet zeer duidelijk; maar dat is men toch te weten gekomen, dat hij geleid wordt door een ex-president der Republiek, Zavalla, en gericht is tegen het huidige hoofd van Staat, Sacasa, die verleden jaar herkozen werd. Het heet, dat de opstandelingen de sterkste zijn en wel spoedig de macht in handen zullen hebben. Of dit nu zoo is, doet er minder toe; — van meer belang is de rol die de regering der Vereen. Staten bij deze dingen speelt. Zij heeft nu een oorlogschip afgezonden om de Amerikaansche onderdanen en de werken der kanaalmaatschappij te beschermen. Dit, zou men zeggen, is zeer natuurlijk; maar, er is nog iets. Naar de uitlatingen der Amerikaansche bladen te oordeelen, zal de Regering der U. S. A. wellicht den opstand als voorwendsel aangrijpen, om in Nicaragua troepen te onttrekken en een soort protectoraat over het land te gaan uitoefenen. Zoo zou dan het kanaal geheel onder Amerikaansche beheer staan, met het omiggende land er bij. Indien Blaine er nog was, zou wellicht een algeheele annexatie van Nicaragua te wachten zijn; maar zo'n vaart zal het onder Cleveland zeker niet loopen. Toch vond ook bij de gelegenheid blijkbaar te schoon, om niet eens te beproeven, of er voor Noord-Amerika voordel is te halen uit den opstand in de kleine Republiek. En is er enig profijt te verkrijgen, dan zal zeker ook Cleveland niet nalaten, zoo niet theoretisch

dan toch practisch, de Monroe-leer in practijk te brengen, dan doen de democraten in hun „Pan-Americanisme“ voor wijlen den republikein Blaine niet onder.

Inzake den opstand in Brazilië verneemt men, dat den 12 Mei te Iheny bij Quaraby slag is geleverd tusschen de federalisten, onder aanvoering van Tavares, en de nationalen onder Felles. De verliezen hebben niet veel te beduiden, en de slag bleef onbeslist. De regeringstroepen hebben Quaraby heroverd, en de federalisten rukken naar het dorp Bage op. Vluchtelingen, tot de nationale partij behoorende, werden bij hun poging om op het gebied van Uruguay de wijk te nemen, door de troepen van dat land teruggedreven.

Allerlei.

De telegrafische berichten uit Chicago bevestigen, dat het bezoek der wereldtentoonstelling voorloopig nog klein blijft. De tot dusver ontvangen intree-gelden bedragen slechts 20,000 doll. per dag, terwijl de inkomsten het drievoud beloopt van de inkomsten. De directie heeft besloten om de terreinen Zondags toegankelijk te stellen, maar de gebouwen gesloten te houden.

Thans weer wordt uit Hull gemeld, dat de schikking tusschen de werksters en de reeders, die men meende dat Zaterdag tot stand was gekomen, nog niet definitief is. Er schijnen nieuwe moeilijkheden gerezen te zijn. Intusschen worden de onderhandelingen nog steeds voortgezet.

Luidens een telegram uit Tlemsen van Vrijdag 11. was een trein uit Sidi-bel-Abbas te Oud-Chouly in de massa's opgehoopte sprinkhanen aldaar blijven steken. Men moest den trein in tweeën scheiden, om verder te komen; het was een oponthoud van twee uur.

Den volgenden nacht deed zich hetzelfde geval voor, ondanks alle inspanning om de baan vrij te maken. Een walgelijke stank ging van het doode gedierte op.

In 1892 zijn 3559 schepen door het Suezkanaal gekomen; 648 minder dan in 1891, maar 170 meer dan in 1890. De ontvangsten waren 74½ miljoen francs, tegen 83.4 in 1891 en 67 in 1890. Van de schepen voeren 2531 onder Britsche vlag, 292 onder Duitche, 177 onder Nederlandse en 174 onder Fransche. Nederland staat alzoo no. 3.

Binnenland.

AMSTERDAM, 16 Mei.

Gouda.

De centrale anti-rev. kiesvereniging in het district Gouda heeft in haar gisteren gehouden vergadering tot candidaat voor de Tweede Kamer gesteld den heer A. Brummelkamp Jr. van Groningen.

Beverwijk.

De liberale kiesvereniging te Velsen heeft tot voorloopige kandidaten voor het lidmaatschap der Tweede Kamer in het district Beverwijk gesteld de heeren: F. W. C. H. baron van Tuyll van Serooskerken te Velsen, Halverhout te IJmuiden, Zur Mühlen te Amsterdam, Bick te Velsen, van Loenen Martinet te Sandpoort, en K. de Boer Cz. te Assendelft.

Ned. R.-K. Volksbond.

De Ned. R.-K. Volksbond heeft Zondag te Rotterdam zijn vierde algemeene vergadering gehouden.

In zijn openingswoord wees de voorzitter, de heer Pastoors, op den krachten bloei van den Bond. Er werden nog telkens nieuwe afdelingen opgericht: Schiedam, dat nog geen jaar bestaat, telt reeds meer dan 1000 leden; Delft, het vorig jaar gesticht, met 800 leden; het kleine Heemstede met 200 leden en Gouda, voor 14 dagen opgericht, met 200 leden.

De voorgestelde statutenwijzigingen, onlangs reeds in ons blad vermeld, zijn alle aangenomen.

Inzake pensionering werd een lijvig rapport uitgebracht door de vroeger daartoe benoemde commissie; en de conclusie van dit betoog, „dat pensionering afkeurenswaardig, maar opbrengst door den werkmans zelf, met ondersteuning, voor zooveel noodig, door den werkgever en den Staat, wenschelijk is“, werd goedgekeurd.

Met 38 tegen 15 stemmen werd een voorstel van Rotterdam aangenomen:

„De verschillende onderafdeelingen van weldadigheid in de afdelingen van den Bond verklaren zich bereid, om ten tijde van werkloosheid de door de zusterverenigingen aanbevolen Bondsleden zooveel mogelijk te steunen.“

Mede op voorstel van Rotterdam is besloten bij de Regering aan te dringen op invoering van een octrooi-wet.

Nog is deze vergadering besloten tot het uitvaardigen van een „Manifest van den R.-K. Volksbond.“

In dit stuk, dat zij duizenden exemplaren verspreid zal worden, zet de Bond uiteen wat hij wil, n.l. „met ontplooiende Kruisbanier in het veld treden tegen den drievoudigen vijand: materialisme, individualisme en socialisme“. Aan de werklieden roept de Bond toe: „In naam van den Christus, vereenigt u!“ En door welke middelen de Bond naar verbetering der toestanden wil streven, wordt nader toegelicht in het volgende program, dat, gegrond op de Encyclicke: *Rerum Novarum*, maar men hoopte het program zou worden van „de katholieke volkspartij in Nederland“.

„Wij willen, dat de werkmans niet als een stomp werktuig worde, dat slechts waarde heeft naarmate het voortgebracht, maar dat hij behandeld worde als een vrij wezen, met een onsterfelijke ziel, onze broeder en gelijke voor God!“

Wij willen, dat hij het zoete geluk van het familieleven geniet; dat zijn huiselijke kring geëerbiedigd zij; dat zijne echtgenoot hem niet door de fabriek ontnomen worde, maar de engel des huizes blijve.

Wij willen, dat noch zijne krachten, noch die zijner kinderen door een overdreven arbeid worden uitgeput.

Wij willen hem zijn recht op de wettelijke rust waarborgen, opdat de „Dag des Heeren“ zijn eigen dag, de dag des werkmans zij.

Wij willen hem verzekerd sien tegen armoede, wanneer ziekte, ongeval of ouderdom hem treffen.

Wij willen volgens 'Pausen woord: „dat een matig en eerlijk werkmans van zijn loon kan bestaan.“

Wij willen, door de oprichting van staatswege van arbeidersraden en arbeidskamers, trachten mede te werken tot het voorkomen en uit den weg ruimen van geschillen tusschen patroons en werklieden.

Wij willen waarachtwen tegen de verderfelijke theorieën der sociaal-democraten en door middel van de pers ontwikkelende, kenbaar maken en verdedigen datgene, wat kan dienen in het belang van kerk, staat en gezin.

Tegenover deze rechten willen wij ook, dat de werkmans trouw zijne verplichtingen nakome tegenover zijne meesters; dat hij mede werke tot handhaving van het koninklijk gezag, en zich toelegge op een trouwe vervulling zijner godsdienstplichten, zoowel als die tegenover zijn gezin.

Congres van R.-K. Vakverenigingen.

Onder eere-presidium van den Bisschop van Haarlem werd gisterochtend, eveneens te Rotterdam, het bovengenoemd congres geopend, uitgeschreven door den Ned. R.-K. Volksbond.

Het Centrum wijst er terecht op, dat de naam van dit congres eigenlijk iets anders zou doen verwachten, dan er bijkens de aangegeven onderwerpen mede bedoeld is.

Feitelijk heeft men hier te doen, niet met een vak- maar met een algemeen werkliedencongres ter bespreking van de algemeene arbeidsomstandigheden. Er zijn n.l. drie sectiën, in de eerste waarvan de volgende punten behandeld werden:

1. Kamers van arbeid.
 2. Zondagsrust en vrije dagen.
 3. Minimum loon, maximale werktijd.
- In de tweede:
1. Wering van werkloosheid.
 2. Bevoordeeling van inlandsche nijverheid.
 3. Invoerrechten; patenten; pachten.

- In de derde:
1. Rijks- en gemeentewerken.
 2. Gevangeniswerk.
 3. Gespanspoorteren.

De congreszaal was fraai versierd met de wapens der afdelingen, groen en tropheëen. Tegenwoordig waren o. a. de burgemeester en tal van geestelijke autoriteiten, alsmede vele werkgevers.

De voorzitter, de heer Pastoors, verwelkomde den bisschop, den burgemeester en de autoriteiten en genoodigden. Daarna heette de president der Rotterdamse afdeling op zijn beurt allen welkom in Rotterdam en deelde hij mede, dat aan den Paus een hulde-telegram was gezonden. Ook aan de Koningin-Regentes was een telegram gezonden, getuigenis gevende van de „gevoelens van gehechtheid en onwankelbare trouw.“

De bisschop, die nu het woord nam begon met den burgemeester dank te brengen voor zijn tegenwoordigheid en vergeleek den toestand der maatschappij bij den torenbouw van Babel. Er is vooruitgang maar tevens ook groote verwarring, daaraan te wijten dat de menschen alles door eigen kracht willen doen, zonder God er in te kennen. Spreker wees er vooral op, dat ook het congres de hulp van God niet uit het oog mocht verliezen en spoorde aan tot broederlijke liefde en toegevendheid, waardoor alleen iets goeds tot stand te brengen is.

De burgemeester van Rotterdam, de heer Lijklaas, a. Nyeholt, sprak daarna bijkens het verslag der *Maatschappij* als volgt:

„Mg. de Bisschop, M. H. Ik gevoel mij gedrongen mijne vreugde uit te spreken, dat dit congres plaats heeft te Rotterdam. Velen kunnen thans niet bij geschriften maar uit het levende woord met den Ned. R.-K. Volksbond kennis maken. Zeer vereerd ben ik ook met de tegenwoordigheid van Z. D. H. den Bisschop in deze stad, en verklaar mij bereid mede te werken tot het goede doel dat de R.-K. Volksbond zich voorstelt (*bravo!*) En ik sluit mij aan bij de bede van Z. D. H., dat Gods beste zegen moge rusten op het werk van dit congres (*bravo! de fanfares!*)“

Het manifest van den bond werd nu voorgelezen en inmiddels onder alle leden van het congres uitgedeeld.

Jhr. Rochussen, lid van den Raad van State, achtte zich nog geroepen, zijn dank uit te spreken voor de welwillende beoordeeling van het werk der enquête-commissie, en hij voegde daar nog de volgende woorden aan toe: „Ik ben overtuigd, dat de werkmans, die bidt in geloof, daardoor reeds krachtig medewerkt tot oplossing der sociale quaestie (*bravo!*). Men vergeet het woord van den Heiland: Zoek eerst het rijk Gods, en het overige zal u worden toegeworpen. Zij, die alleen stoffelijke verbeteringen zoeken, toonen ook de grootste beroering van dezen tijd. Er is spraakverwarring, zoals Mg. zeide; ja, spraakverwarring zelfs tusschen landskinderen, die eenzelfde taal voeren. Moge 't het congres geven zijn veel bij te dragen tot wegneming der verwarring in begrippen en spraak.“ (*bravo!*)

Tezure vingen de sectie-vergaderingen aan. In de gisteravond gehouden vergadering hield Jhr. Mr. Ruys van Boerenbroek een rede over staatsbemoeiing bij het oplossen van het maatschappelijk vraagstuk; terwijl in deze bijeenkomst ook nog door twee werklieden het woord gevoerd werd.

Ook werd voorgelezen een telegrafisch antwoord op het tegezonden telegram van den Paus en van H. M. de Koningin Regentes, welk laatste antwoord luidde als volgt:

Philus Waldhaus, 15 Mei.
Hare Majesteit de Koningin-Regentes draagt mij op aan het Congres Hoogstderzelver dank over te brengen.

De Adjunct,
VAN DEN BOSCH.

Inzake Kamers van Arbeid vereenigde de eerste sectie zich met de volgende motie van Sneek:

„De vergadering erkent de noodzakelijkheid der oprichting van Kamers van arbeid; erkent dat deze van staatswege moeten worden opgericht, en dat patroon en werkmans er gecombineerd zitting in behooren te nemen, bij verkiezing door werklieden en patroons.“

Over de quaestie van Zondagsrust werden verschillende motiën ingediend, van welke de volgende van den geestelijken adviseur van Schiedam werd aangenomen:

„Het Congres, overtuigd van het algemeen maatschappelijk belang van volledige Zondagsrust, dringt aan op een wettelijke regeling in deze zaak, zoo mogelijk met beperking van arbeid op Zaterdag.“

Omtrent minimum-loon en maximum-werktijd werd nog geen definitieve conclusie genomen. De meeningen, die hierover zeer verdeeld waren, vereenigden zich ten slotte in de volgende motie:

„Het eerste Katholieke Congres, vergaderd te Rotterdam, gehoord hebbende de inleiding en de daartuit gevolgde beraadslagingen, draagt het Centraal Bestuur op die maatregelen te nemen, waardoor men kan verkrijgen datgene wat in de *Encyclicke Rerum Novarum* door

Z. H. den Paus als recht voor den werkmans kan geacht worden.“

Als resultaat van de onderzoeken in de tweede sectie kwam men tot de volgende formuleringen:

„Er worde voor de verschillende bouwwerken in alle plaatselijke verordeningen een vaste tijd voor de uitvoering gesteld, zoo geregeld, dat het werk, met een getal werklieden evenredig, aan de som, in den gestelden tijd gereed kan komen zonder gebruik te maken van machinaal werk.“

— De vergadering was van meening, dat alle scheepsbouw en alle andere gemeentelandswerken in Nederland behooren te worden vervaardigd, overtuigd dat zoowel de Nederlandsche werklieden als de ingenieurs voor hun taak zijn berekend.“

— Bij de Regering aan te dringen op een spoedige herziening onzer *tollarieten* opdat de Nederlandsche industrie en landbouw niet ten doode gedrukt worden door de buitenlandse concurrentie.

— De vergadering was van oordeel, dat het *patentrecht* niet door geld moest gekocht, maar door bewijs van bekwaamheid verkregen moet worden.

— De vergadering sprak als haar oordeel uit, dat het kleine *grondbezit* moet worden bevorderd „door niet te veel grond in handen van een persoon te stellen en dat het Centraal Bestuur de groote grondbezitters verzoekt niet meer land te verpachten aan een persoon dan 25 hectare.“

En van de derde sectie wordt nog de volgende conclusie gemeld:

„Het Congres spreke de wenschelijkheid uit, dat de gevangenen werk verrichten, wat de particuliere industrie niet schaadt, hetgeen in onze dagen door te laag gesteld tarief gebeurt.“

De Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijken in Nederland houdt hare negende algemeene vergadering op 8 Juni e.k. alhier. Den volgenden dag zal een bijeenkomst gehouden worden van belangstellenden in de gereformeerde zieken-verpleging in Nederland.

Emigratie.

De *Telegraaf* werpt het denkbeeld op, om een nauwkeurig en ter zake dienend onderzoek van de verschillende emigratie-gebieden op te dragen aan een staatscommissie.

Men gaat thans op dit stuk — zegt het blad — te veel in den blinde te werk. „Wat ons ontbreekt is een betrouwbaar onderzoek van die emigratie-gebieden, welke klimaat en bodemgesteldheid *a priori* de geschiktheid van landverhuizing niet buitensluit. Wij kennen wel is waar vrij nauwkeurig de toestanden in Zuid-Afrika en de beide Amerika's, doch de bijzonderheden, waarop 't in dit geval juist het meest aankomt, zijn meerendeels nog verborgen. Gedetailleerde opgaven omtrent de bodemgesteldheid, de gelegenheid tot afvoer van producten, de kosten der levensbehoefden, de prijzen der woningen, de vraag naar den meest gewildsten arbeid, de godsdienstige gezindheid, de wijze van leven, de verhouding tot de oorspronkelijke bevolking en nog zooveel meer zouden ons in staat stellen, hier te lande de kansen van welslagen van een emigrant met groter zekerheid dan thans het geval is, te bepalen.“

En langs particulieren weg zal men wel nooit tot een generale actie op dit gebied komen, daarom moet de *Telegraaf*, dat de Staat hier de aangewezen wegbeideer is. Met de resultaten van dit algemeene onderzoek zouden dan natuurlijk de particuliere emigratie-maatschappijen hun voordeel kunnen doen.

In de vergadering van wege de Anti-Rev. Kiesverenigingen te Haarlem en Haarlemmermeer gisteren te Haarlem gehouden, is als candidaat voor de Prov. Staten (vacature Mr. Jordens) verkozen de heer Dr. A. E. van Royen, bestuurslid der A. R. Kiesver. te Haarlem.

Als candidaat van de Roomschen wordt de heer Beynes genoemd.

Op haar eerste vergadering heeft de afdeling „Ulm“ van *Patrimonium* besloten bij den Gemeenteraad aan te dringen op afschaffing der kermis.

Bedrijfsbelasting.

De Kamer van Koophandel te Utrecht heeft in een adres aan de Tweede Kamer haar instemming met het beginsel van het ontwerp-bedrijfsbelasting, maar vestigt voorts de aandacht der Kamer op de volgende bezwaren:

1. op de onbillijkheid van de vrijstelling voor winsten uit den grond;
2. op de onomstandigheid, dat de verhouding van de heffing der inkomsten uit arbeid verworven tegen die uit vermogen, in sommige gevallen niet tot haar recht komt; en op den zwaren druk, die vooral op matige inkomsten uit arbeid zal worden gelegd;
3. op de onbillijkheid der in uitzicht gestelde heffing van opcenten, welke bovendien in strijd is met de beginselen, waarvan de wet zelfte uitgaat;
4. op de onduidelijkheid van het wetsontwerp, waardoor het den meesten belastingplichtigen niet mogelijk zal zijn, te berekenen hoeveel zij moeten bijdragen.

In de Roomsche pers is het protest vrij algemeen tegen de benoeming van een Protestant, in een Roomsche rechtsvacature te 's Hertogenbosch. Naar aanleiding van dit feit schrijft een Bosche correspondent van de *Tijd* o. a. van Minister Smidt: „Tradities gooit ZExc. te grabbel, en de billijkheid verliest hij uit het oog.“

Arbeidsbeurs.

Thans, nu allerlei pogingen worden aangewend, om een goede publicatie te verkrijgen van aanvragen en aanbiedingen van arbeid, meent de directeur van het postkantoor te Gouda in de *N. R. Ct.* ook de aandacht te moeten vestigen op de merkwaardige proef, die voor dit doel sedert December '92 in het groothertogdom Luxemburg genomen wordt.

„Daar is namelijk, zegt hij, bij regeringsbesluit van 19 November 1892 het bestuur der postijen voorloopig belast met de werkzaamheden der arbeidsbeurs. Die beurs is verdeeld in 2 deelen, de algemeene beurs, die de geheele uitgestrektheid van het groothertogdom omvat, en de bijzondere beurs, die zich bepaalt tot den kring van een postkantoor.“

„Werknemers en werkgevers richten hunne aanvragen aan het Postkantoor te Luxemburg, mondeling of schriftelijk, in het laatste geval door middel van een gewone brief-

kaart; die aanvragen worden geboekt in daarvoor bestemde registers, waaruit dagelijks afschriften worden opgemaakt en verzonden aan de postinrichtingen.“

„Dadelijk na ontvangst worden de afschriften of lijsten in de wachtkamers der kantoren opgehangen, waardoor de belanghebbers steeds in de gelegenheid zijn, zonder kosten of groote moeite die lijsten te raadplegen. Het bestuur der postijen neemt geen deel aan de onderhandelingen tusschen werkmans en werkgevers.“

De Kamer van Koophandel te Assen heeft bij den Minister van Waterstaat en bij de Provinciale Staten van Drenthe aangevraagd om het verleenen van de subsidies, die gevraagd zijn voor een kanaal uit het Oranjekanaal naar en door de Weerdingervenen ter verbinding met het Groeninger Stadskanaal. Aan het Rijk is n.l. f 300,000 en aan de provincie f 200,000 subsidie gevraagd.

Het oud-Kamerlid Van Nunen is thans in zover hersteld, dat hij het gasthuis te Leiden weer verlaten heeft.

Gemengd Nieuws.

Nieuwe Tramlijnen. Volgens de *Telegraaf* zoude de heer T. Sanders, ingenieur te Amsterdam, het voornemen hebben ter bevoegde plaatsen in te dienen een nieuw door hem ontworpen plan van verbinding van de Haarlemmermeer en omliggende gemeenten met Amsterdam, Haarlem, Utrecht, Leiden en tevens een verbinding met de zuidelijke gedeelten van Amsterdam en Haarlem.

De ontwerper stelt de richtingen voor in de navolgende verbindingen:

- a. Lijn Amsterdam via Sloten naar Haarlem.
- b. Idem Sloten naar Kruisweg.
- c. Idem Kruisweg via Hoofddorp en Venne naar Sassenheim.
- d. Idem Kruisweg via Aalsmeer, Uithoorn—Mijdrecht en Wilnis naar Nieuwesuus.
- e. Idem tot verbinding der stations te Amsterdam en Haarlem te bouwen.
- f. Een trambaan over de Amsterdamse Ceintuurstraat van het eindpunt achter het Rijksmuseum naar station Weesperpoort, waarbij eene overbrugging van den Amstel.

In een bij het ontwerp behoorende memorie zoude de heer Sanders aanduiden, dat behalve dat deze lijnen bij gedeelten kunnen worden geëxploiteerd, de navolgende aansluitingen aan het spoorwegnet zouden worden verkregen:

Te Nieuwersluis met de Staatsspoor tot verbinding met Utrecht; te Sassenheim met de N. en (Z.-Holl.) stoomtramwaaistappij tot verbinding met Leiden; te Haarlem met de Holl. IJzeren Spoor; te Amsterdam met de lijnen der Staatsspoor en de verbinding der Hollandsche spoor, terwijl te Amsterdam een station zoude moeten worden gebouwd aan de Ceintuurbaan, achter het Rijks-Museum. De heer Sanders noemt in zijne brochure de lijnen voor Amsterdam onmisbaar: voor Haarlem broodnoodig; voor Utrecht evenzeer noodig en voor Leiden zeer wenschelijk.

Gistermiddag te ongeveer half zes ontstond op een bovenhuis in de Utrechtsestraat een ernstige brand, waar door een ongeluk met een petroleumtoestel. In een oogwenk sloegen de vlammen naar buiten. Een 65-jarige vrouw verkeerde in gevaar, doch een der overburen merkte het op, smelde naar boven en bracht deze dame in veiligheid. De brandweer was vrij spoedig het vuur meester en beperkte den brand tot de aangestane verdieping. De andere verdiepingen blewamen nogal waterschade.

De man, die onlangs een horloge rolde van een trampassagier, is heden veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf.

Vrouw Junge, de Duitse waardin, die onlangs Ederzeel doode, heeft aan de Koningin een verzoek om gratie ingediend. Haar straf-tijd is zes maanden.

In de algemeene vergadering van de afdeling Amsterdam der Noord-Hollandsche Vereeniging *het Witte Kruis*, werd de oprichting besproken van een „Samaritanen-Vereeniging“, eene vereniging die, in navolging van hetgeen reeds in Engeland, Duitschland en Oostenrijk is tot stand gekomen, zich ten doel stelt, de kennis omtrent de meest geschikte, eerste hulp bij ongelukken te verspreiden. De afdeling sprak hare ingenomenheid uit met het streven eener dergelijke, vereniging en besloot, bij eventuele oprichting, haar sedelijk te steunen.

In vele streken van ons land klaagt men over de langdurige droogte, die niet alleen nadeelig op vele landbouwgewassen werkt, maar evenzeer schaarschte aan drinkwater doet ontstaan. In enkele gemeenten is het rooken buitenshuis verboden, om het brandgevaar te verminderen. Ook is hier en daar het veebranden verboden, wijl de groote droogte zulke branden gevaarlijk kan doen worden.

Te Enschede zijn Zondagavond drie woonhuizen afgebrand; een der bewoners is, verdacht van den brand gesticht te hebben, voorloopig in hechtenis gehouden. Voor veertien dagen was ook reeds een begin van brand in diens woning ontstaan. De kinderen van een der bewoners zijn met moeite gered.

Te Breda zijn binnen enkele dagen twee personen in de jenever gestikt.

Te Hengelo komen twee gevallen van pokken voor. De tweede aangetaste is een Roomsche liefdeszuster, die een liden aan deze ziekte verpleegde.

Naar men meldt is de huzaar die Mr. Troelstra een slag in het gelaat gaf, met 14 dagen provoot gestraft. Er wordt bijgevoegd dat de man óók nog voor den krijgsraad zal komen. Dit moet een misverstand zijn, want voor een feit mag men toch niet tweemaal straffen.

Staats-Courant.

De Min. van Binnenl. Zaken brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in den loop der maanden Juni en Juli e.k. gelegenheid zal worden gegeven tot het afleggen der examens ter verkrijging van een getuigschrift als apothekersbediende. Zij zullen worden afgenomen te Utrecht op 8 Juni en te Kampen op 12 Juni en volgende dagen.

Zij, die tot die examens wenschen te worden toegelaten, onverschillig waar zij metterwoon gevestigd zijn, worden uitgenoodigd daarvan

vóór 20 Mei e.k. schriftelijk opgave te doen; zij die te Utrecht wenschen getuigend te worden, behooren zich te wenden tot den inspecteur voor het geneeskundig Staatstoezicht voor Gelderland en Utrecht, H. L. Versprek te Utrecht, en zij die Kampen verkiezen, t. t. den inspecteur voor het geneeskundig Staatstoezicht voor Overijssel en Drenthe Dr. D. Lubach te Kampen, met overlegging van een extract uit de registers van den burgerlijken stand, waaruit blijkt, dat zij ten leeftijd van achttien jaren hebben bereikt.

— De Minister van Financiën heeft bepaald: a. dat met aanvang op 17 Juli 1893 te 's Gravenhage zal worden afgenomen het eerste examen voor de betrekking van suraumerair der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en wel voor tien plaatsen; b. dat de verzoekschriften om toelating tot dit examen vóór of uiterlijk op 1 Juni 1893 bij het Departement van Financiën moeten zijn ingekomen, met een geboorte-akte van den aspirant en het bewijs dat hij Nederlander is.

Om tot het examen te worden toegelaten moet men bij den aanvang van dit jaar den vollen ouderdom van 18 jaren bereikt hebben.

— De gewone audientie van den Minister van Financiën zal op Donderdag 18 Mei a.s. niet plaats hebben.

— De Minister van Financiën maakt bekend, dat het saldo van 's Rijks schatkist op 13 Mei bedroeg:

bij de Nederl. Bank : . f 5,938,665.26
en bij de betaalmesters . . 1,525,196.54

Te samen . . f 7,418,861.80

Kerknieuws enz.

Genef. KERKEN. Beroepen: Te Bodegraven, J. Breukelaar, te Nijmegen. — Te Scheemda, D. Vrieling, te Appelscha c. a.

Ned. Herv. Kerk. Driedel: Te Schiedam: J. L. de Heer, te Rotterdam; N. M. I. Lig, te Rhenen en J. Steenbeek, te Vianen.

Ned. Herv. Kerk. Beroepen: Te Oostervliet, A. J. Meerburg, te Heumen en Malden. — Te Vlaardingingen en Goudak, D. Nijhuis, te Voendaal.

Ned. Herv. Kerk. Bedankt: Voor Kinderdijk en Nieuw-Lekkerland, door J. J. de Kat Angelino, te Deil (bij Gelderm.) (J. J. Zalt-Bommel). — Voor Babillonbroek c. a., door J. Salm, cand. te Kampen.

Kerkeraden worden beëindigd verzocht, onze Redactie bericht te willen zenden van alles wat op het beroep van Dienaren des Woords betrekking heeft.

Schoolnieuws.

STENDEREN. De heer W. D. Koot, tot den 17den dezer waarnemend hoofd der school voor C. N. O. op het dorp alhier, is met dien datum benoemd tot hoofd der school. Het aantal leerlingen neemt langzaam toe, zoodat meer en meer blijkt, dat deze inrichting in een behoefte, al werd die bij de oprichting slechts door „enigen gevoeld, voorziet.

Aan het inst. „ut „Westerwolde“ van den heer R. A. van Lummel te Zeist h benoemd tot onderwijzer de heer A. S. Klusener te Nijmegen.

Te Utrecht zijn de examens afgenomen voor Chr. bewaarschool-houders, waarvoor het bestuur der opleidingshuizen te Zetten de commissie samenstelde.

Voor de lichtere akte A hadden zich 12 en voor de zwaardere akte B 10 candidaten aangemeld. Voor A slaagden de dames A. van Dijk uit Den Haag; R. Dijkstra, uit Joure; A. van Holst, uit Amsterdam; S. van der Horst, uit Utrecht; A. van Leuven, uit Hoelvelaken; O. J. Los, uit Ter Neuzen; H. Meisma, uit Amsterdam; G. W. Oudijk, uit Rotterdam; M. Smit uit Edam; G. Verhoef uit Delfshaven; C. R. Visser, uit Schram; terwijl aan mejuffrouw G. Sjoerdama, uit Utrecht, die reeds eene akte A zonder handwerken bezat, thans eene volledige acte met handwerken kon worden uitgereikt.

Voor akte B slaagden de dames A. van den Broek, uit den Haag; M. E. Kerbel, uit Abbenes, en W. Klein, uit Schiedam.

Te Groningen is bevorderd tot doctor in de rechtswetenschap de heer Jacobus Heres Diddens, geboren te Bellingwolde.

Onderwijzers-Examens op 15 Mei.

Amsterdam, 16 Mei. Examen Hulpakte. Getuigend 6 onderwijzers. Geslaagd allen. De heeren E. J. Egbers, van Naarden; K. Moll, E. Hobma, E. J. Plaats, S. de Vries, A. J. Jager, van Amsterdam.

's-Hertogenbosch. Geëx. 7, geal. de dames M. H. Raeskin, J. B. G. Remerij, M. H. van Rossum, M. L. van Schie, R. M. A. van Spaendonck en B. P. M. Lamers, allen van Tilburg, en D. A. M. Middelhoff, van Uden.

Hiermede zijn de examens voor de vrouwelijke candidaten in de prov. Noord-Brabant geëindigd.

Familie-berichten.

GETROUWD: 11 Mei: A. J. W. Vermandel en C. A. Hamakers, Den Haag.

BEVALLEN: 10 Mei: M. A. v. Ooteren-Witsenburgh, Z., Barendrecht. — G. B. van Loon-v. d. Tuuk, Z., Winschoten. — C. P. de Jong, Z., Alkmaar. — 13 Mei: G. Meijer-Oltmans, D., Amsterdam.

OVERLEDEN: 7 Mei: G. G. Persijn-IJsenbeek, 80 j., Hoorn. — 9 Mei: H. Starrenberg-v. Willigen, 60 j., Haften. — 10 Mei: H. W. F. v. Hoorn-Swaagman, 46 j., Winschoten. — C. W. Willems, 47 j., Klarenbeek. — 12 Mei: W. J. M. Becker-v. Kelckhoven, 67 j., Amsterdam. — J. Niemann, 66 j., Leersum. — 13 Mei: J. Cahen, 38 j., Amsterdam.

Staten-Generaal.

Per Telegraaf.

SITTING VAN HEDEN.
TWEDE KAMER.

<

Telegrammen.

Londen, 15 Mei. Bij de beraadslaging over het Home-Rule-ontwerp in het Lagerhuis is het amendement van Cavendish op art. 2 met 275 tegen 228 stemmen verworpen. Het amendement wilde in de wet een nauwkeurige omschrijving van alle bevoegdheden, welke zij aan de Iersche wetgevendende macht zoude verleenen, opgenomen zien.

Parijs, 15 Mei. De heer Carnot lijdt sedert Zaterdag aan een aandoening van de lever, en is genoodzaakt de ziekenkamer te houden.

Berlijn, 15 Mei. Volgens een telegram van den Duitschen consul te Knapstad is van kapitein François ginds bericht ontvangen, dat Hornkrans (?) den 12den April bestormd is. De Duitschers kregen 1 doode en 3 gewonden. Witbois verloor 80 dooden en 100 gewonden.

Tirneve, 16 Mei. De Sobranje is gisteren geopend. Het oude bureau is herkozen. De vorst en zijne gemalin zijn met geestdrift ontvangen.

Belgrade, 16 Mei. De president van den ministerraad sal morgen den koning vergezellen op zijne reis naar Kladova, waar hij een onderhoud met zijne moeder zal hebben.

Lissabon, 15 Mei. De minister van financiën heeft hedenavond aan de Kamer van Afgevaardigden het budget en eenige wijzigingen in het plan van den heer Diaz Feireira voorgesteld. De betaling van 33 pCt. in goud van de rechte der buitenlandsche schulden wordt bijgehouden en vermeerderd met een half aandeel in de toekomstige verbetering van het goudagio, wat betreft de som benodigd voor dezen dienst. Bovendien zal den obligatiehouders 50 pCt. ten goede komen van het excédent der douane-inkomsten, zoodra deze boven 11,400 contos stijgen, tot grondslag nemende het gemiddelde der laatste dienstjaren, tot dat de buitenlandsche schuld in denzelfden toestand is gebracht als de binnenlandsche. Zoodra de buitenlandsche en binnenlandsche schuld in gelijken toestand zijn, zullen beide de bonificatiën genieten, tot dat de renten en aflossingen onverkort betaald worden. De schulden blijven integraal bestaan. Het plan is naar de financiële commissie der Kamer van Afgevaardigden verzonden. De conversie van buitenlandsche in binnenlandsche schuld zal den houders nog gedurende drie maanden vrijstaan. De regering zal geen belasting noch verlaging voorstellen op de tabakobligatiën. De vastgestelde rente op de binnenlandsche schuld blijft in de verhouding der tegenwoordige verlaging bestaan.

Parijs, 15 Mei. De groupe des études heeft beslist dat er geen aanleiding bestaat om gevolg te geven aan het ontwerp-Lettellier, waarvan de strekking is de regering uit te noodigen, de Kamer te ontbinden. Lettelier heeft daarop naar zijn ontwerp afgezien.

Londen, 16 Mei. Tin Straits £ 89.5, do. per 3 m. £ 85.—. Koper Chili £ 43.—, do. per 3 m. £ 43.12.6.

Londen, 16 Mei. 2 Tarweladingsen aan de kust ten verkoop aangeboden.

Glasgow, 16 Mei. IJzer Pig. 40/2½.

Liverpool, 16 Mei. Katoen stil. Verkocht 6000 bn., invoer 20000 bn.

Liverpool, 16 Mei. (2de dep.) Katoen. Verkocht 6000 bn., speculatie 500 bn.

American any port L. M. C. lev. Mei/Juni 4.4. Juli/Aug. 4.7. Sept./Oct. 4.9. Nov./Dec. 4.12. Jan./Febr. —.

Berlijn, 16 Mei. (Slotkoersen). Rogge, Mei/Juni 154.75. Sept./Oct. 159.75. Raapolie Mei/Juni 51.—. Sept./Oct. 51.90. Tarwe, Mei/Juni 166.—. Sept./Oct. 169.50. Spiritus, loco 38.30. Mei/Juni 37.10. Aug./Sept. 38.20.

WisselAmsterdam 2 m. 168.30, kort 168.85.

Bremen, 16 Mei. Petroleum loco 4.85. Reuzel, Wilcox loco 54.—. Armour 54.—. Spek, short clair middels 55½.

Keulen, 16 Mei. Tarwe, vreemde 17.75, Mrt. —, Mei 16.85. Rogge, dad. vreemde 16.75, Mrt. —, Mei 15.65. Raapolie, dad. 54.50, Mei 52.90, Oct. 54.30.

Rijnhoogte ten 11 ure 1.40.

Schoon weder.

Parijs, 16 Mei. Raapolie, loopende mnd. fr. 60.50, Juni fr. 60.75, Juli/Aug. fr. 61.50, 4 laatste mnd. fr. 63.—.

Lijnolie, loopende mnd. fr. 50.25, Juni fr. 50.25, Juli/Aug. fr. 50.25, 4 laatste mnd. fr. 49.—.

Spiritus, loopende mnd. fr. 48.75, Juni fr. 48.50, Juli/Aug. fr. 49.25, 4 laatste mnd. fr. 44.25.

Suiker 88° dadelijk fr. 49.50 a 49.—, Witte N° 3 loopende mnd. fr. 51.—, Juni fr. 51.25, Juli/Aug. fr. 51.60, 3 mnd. van Oct. fr. 41.25, do. geraffineerd fr. 119.50 a fr. 120.—.

Meel 12 merken loopende mnd. fr. 47.50, Juni tr. 47.90, Juli/Aug. fr. 48.60, 4 laatste mnd. fr. 50.50.

Tarwe, loopende mnd. fr. 21.75, Juni fr. 21.90, Juli/Aug. fr. 22.30, 4 laatste mnd. fr. 23.—.

Rogge, loopende mnd. fr. 14.90, Juni fr. 14.90, Juli/Aug. fr. 15.60, 4 laatste mnd. fr. 16.—.

New-York, 15 Mei. Verschepingen van Tarwe der laatste week van de Atlantische havens der Ver. Staten n. Engeland 94,000 qrs., do. n. Frankrijk 280,000 qrs., do. n. andere Europeesche havens 96,000 qrs., van Californië en Oregon n. Engeland 28,000 qrs., do. n. Continent —, qrs.

Petersburg, 16 Mei. Talk loco 58.50, per Aug. —, Tarwe loco 11.25 a —, Rogge loco 8.60. Haver loco 5.25. Hennep loco 44.—. Lijnzaad loco 14.25.

wortelhout en 7 korven ca. 810 KG; forestschelpen.

Amsterdam, 16 Mei. Aardappelen. De prijzen zijn: Friessche Dokkummer Jammen f. 1.10 a 1.15, do. Franeker f. 1.10 a 1.15, do. Saaiers f. — a —, do. Hamburgers f. — a —.

Zeeuwache Spuissche Jammen f. 1.40 a 1.70, do. Blaauwe f. 1.65 a 1.70, Flakkeesche jammen f. 1.30 a 1.50.

Geldersche blaauwe f. 1.50 a 1.60, do. Champignons f. 0.50 a —, do. Muisjes f. — a —, IJpolder blaauwe f. — a —, do. champignons f. — a —, do. Jammen f. — a —.

Nieuwe Malta 11 — a — ct. per kilo. Duinzaad f. — a —.

Aanvoer 14 ladingen. Handel matig.

Rotterdam, 15 Mei. Granen. De aanvoer van inl. was voldoende.

Tarwe. Nieuwe Vl. en Zws., de beste f. 6.70 a 7.20, do. middelb. f. 5.90 a 6.80, Flakk. en Overm. de beste f. 6.50 a 6.90, do. middelb. f. 5.75 a 6.20, do. mindere en geringe soorten f. 4.70 a 5.20, Canada f. 5.50 a 6.—.

Voorts werd verkocht per 100 kilo.: Inl. witte beste..... f. 8.60 a 9.—, dito Goede..... 8.40 a 8.50, dito Middelbare..... 8.10 a 8.30, dito Mindere..... 7.75 a 8.—.

Inl. roode winter f. 198.— a 210.—, zomer f. 180 a 195 per 2400 kilo.

Inl. Rogge. Zws. en Vl. n. kw. f. 5.10 a 5.60, Overm. en N.-Brab. f. 4.60 a 5.10, geringe f. 4.25 a 4.40.

Buitenl. Rogge. Donau lichte..... f. 152.— f. —, Taganrog (stoomende)..... 157.— f. —, Helena..... 175.— f. —.

Boekweit. Amerikaansche f. 190 a —, Fransche f. — a —. Onfransche f. — a —.

Boekweitgruten Grove f. 265 a 270. Gerst. Vl. en Zws. winter f. 4.10 a 4.60, Overm. en Fl. f. 3.60 a 4.10, afw. en mindere f. 3.30 a 3.50. Vl. Zws. en Fl. zomer f. 3.90 a 4.10, mindere kw. f. 3.30 a 3.70, chevalier f. 4.25 a 5.60.

Voorts werd verkocht per 100 kilo.: Winter f. 6.75 a 7.—, zomer f. 6.60 a 6.70, chevalier f. — a —.

Buitenl. Gerst f. 108 a 112 en zwaardere f. 124 a 130.

Haver. Bl. en wichte kw. f. 4.40 a 4.60, Zws. en inl. voers. f. 3.80 a 4.20, lichtere do. f. 3.30 a 3.60, geringe f. 2.50 a 3.—.

Voorts werd gedaan per 100 kilo.: Blanke kwal..... f. 8.35 a —, Beste voersoorten..... 8.— a —, Goede kwal..... 7.80 a 7.90, dito Mindere..... 7.70 a —.

Paardenboonen. Vl. en Zws. f. 5.30 a 5.80, Overm. f. 5.10 a 5.70, geringere f. 4.25 a 4.80.

Duivenboonen f. 6.— a 7.10. Schapenboonen f. 5.20 a 5.75.

Bruneboonen. Walch. f. 8.50 a 8.75, Vl. en Zws. f. 7.60 a 8.—, ord. f. 5.25 a 6.50, mindere en geringe f. 4.50 a 5.—.

Witteboonen. Walch. f. 7.75 a 8.—, do. beste Vl. en Zws. f. 7.— a 7.25, ord. do. f. 5.25 a 6.—, geringere en wakke f. — a —.

Blauwe Erwt. Walch. f. 7.75 a 8.—, do. beste Zws. en Vl. f. 7.25 a 7.75, middelb. kw. do. en Fl. f. 6.75 a 7.—, geringere niet kookende f. 6.— a 6.50.

Buitenl. Voer-Erwt. De beste f. 6.25 a 6.40; gewone f. — en mindere f. 5.75 a 6.10.

Mais. Bonte Amerik..... f. 6.10 a 6.30, Foxanian..... 5.80 a 5.95, Cinquantine..... 6.25 a 6.50.

Hennepzaad f. 7.25 a 9.25. Kanariezaad. Het beste f. 15.25 a 15.50, middel f. 13.50 a 14.50, geringere f. 12 a 13.—.

Alkmaar, 15 Mei. Veemarkt. 8 koeien f. 160 a 220. 187 vette kalveren f. 35 a 94 per kilo f. 0.80 a 0.90. 64 nuchtere do. f. 4 a 10.—. 19 schapen f. 14 a 22. 6 lammeren f. 4 a 6. 98 vette varken 44 a 55 c. per kil. 50 magere do. f. 17 a 24.

Kampen, 15 Mei. Boter. Aangevoerd 730 vn. van 20 kil. en 260 vn. van 10 kil., belevens ruim 400 stukken van ½ kil., te zamen ruim 17,410 kil.; dezelfde gold per kil. f. 0.80 a 0.90, per 10 kil. f. 9.50 a 11.50 per 20 kil. f. 19.— a 23.—. 10 hekt. tarwe f. 7.— a —. 50 hekt. rogge f. 6.— a —.

100 hekt. aardappelen f. 1.50 a 1.65, friessche f. 1.25 a 1.70 per hektol. 8,000 stuks. Eieren de 100 stuks f. 3.— a 2.50. Lammeren f. 2.50 a 3.50. Schapen f. 7 a 10.—. Magere Varkens f. 24 a 35. Drachtige do. f. — a —. Vette do. per kil. 40 a 46 c. nucht. kalveren f. 6.— a 11.—. 120 kippen f. 0.60 a 0.90. konijnen 15 a 90 c. duiven — a — c., alles per stuk.

Hooi, buiten f. 22.— a 24.—, binnen f. 15.— a f. 20.—. Stroo f. — a —.

Veiling van vaste goederen. Maandag 15 Mei in het lokaal Frascati. Des avonds te 6 uur.

1. Woonhuis, Da Costakade 71. f. 8000. E. J. Heijer. 2. Winkelhuis, als voren 74. f. 8000. id. 3. Woonhuis, als voren 75. f. 8000. id. 4. Dito als voren 77. f. 8000. id. Nrs. 8/4. f. 16000. f. 1. J. A. van Donselaar — 5. Woonhuis, Da Costakade 79. f. 8100. E. J. Heijer.

6. Dito als voren 81. f. 8100. f. 2. J. A. van Donselaar. — Nrs. 1/6. f. 4200. f. 2000. E. J. Heijer. — 7. Heerenhuis, Roemer Vischerstraat 2. f. 32000. Opgeh. — 8. Dubbel winkelhuis, Engelschesteeg 3. f. 5100. f. 100. B. C. Hamers.

9. Winkelhuis, Leidsche straat 70. f. 21000. J. P. Wolff. — 10. Winkelhuis, Lange Dijkstraat 21. f. 5500. E. M. de Lange. — 11. Woonhuis, Grootte Kattenburgerstraat 100. f. 5600. id.

12. Woonhuis, Kleine Kattenburgerstraat 140. f. 4400. id. — Nrs. 10/12. f. 15500 f. 1000. id. 13. Huis, 2e Weteringdwarsstraat 63. f. 7300. W. F. Gniirp. — 14. Heerenhuis, Sarphatipark 75. f. 18000. P. H. G. Stark. — 15. Heerenhuis als voren 69. f. 15000. f. 100. Opgeh. — 16. Bouwtuin. Utrechtsestraatweg. (Hilversum) groot 90 aren 43 cent. Niet geveild.

17. Koopmanshuis, Keizersgracht 472. f. 23200. f. 100. J. H. Heijer Jr. — 18. Heerenhuis, Nieuwe Heerengracht 115. f. 11400. Opgeh. — 19. Winkelhuis, Nieuwendijk 31. f. 16200. f. 400. A. v. Willes. — 20. Winkelhuis en achterhuis, Haarlemmerdijk 70. f. 9700. f. 10. A. v. Vlaanderen. — 21. Winkelhuis, Ferdinand Bolstraat 46. f. 21200. f. 300. A. v. Willes. — 22. Woonhuis, Oude Waal 31. f. 11900. Opgeh. — 23. Winkelhuis, Nes 67. f. 5850. f. 125. J. Rodrigues Lopes. — 24. Winkelhuis, Noorderkerkstraat 7. f. 7250. Opgeh. — 25. Dito als voren 9. f. 6750. id. — 26. Woonhuis als voren 11. f. 800. F. C. Otten. — 27. De helft in een blok van acht huizen, Hoedenmakersstraat 199-213. (N-Amstel). f. 8500. C. Boendermaker. Nrs. 27/28. f. 14550. f. 500. J. F. Langewen. — 29. De helft in een perceel oorsp. of bouwgrond, Rustenburgerstr. en Kuiperstr. (N-Amstel). f. 1100. f. 100 id. — 30. Winkelhuis, Laagte Kadijk 2. f. 9800. Opgeh. — 31. Twee huizen, Weteringschans 197 en 199. f. 13000. f. 500. J. Vegersteen.

Beurstijdingen.

OFFICIELE PRIJSTOKERING.

AMSTERDAM, 16 Mei 1893.

De niet genoemde fondsen zijn heden niet verhandeld.

De met een f. aangev. Oblig. zijn in gebreke.

Staatsleningen.

EUROPA.

Nederland. Cert. N. Werk. Sch. 2½ 83% 83% —, Cert. N. Werk. Sch. 3 98% 98% —, Cert. N. Werk. Sch. 3½ 101% 102% —, Obligatiën 1886/92 3½ 101% 102% —, Amort. Synd. 3½ 100% —.

Duitsland. Rijksoening 1891/92 3½ 85% —, Obl.-leen in papier 5% 80% 80% —, Spw.-lg. Zilver 1894 4% 83 —, Bel. vrij. Staatst. 1894 a Kr. 500-1000 4 92% —.

Italië. Inschrijving 1861-81 5 25% —.

Oostenrijk. Obl. Mei-Nov. 5 79% 79% —, Obl. Febr.-Aug. 5 78% —, Obl. Jan.-Juli 5 78% 78% —, Obl. April-Oct. 5 79 79% —, O. April Gondl. 1876/93 4 93% —.

Polen. Obl. Schatkist 1844 4 92 —.

Portugal. Obl. Btl. 1853/84 m. coup. 1 Juli 3 22% 22% —, Obl. Btl. 1853/84 m. tick. 3 21% 21% —, Obl. Btl. 1888/89 Fr. 500 met ticket 4% 29% 30 —, Obl. Btl. 1888/89 Fr. 2500 5000 met ticket 4% 29% 30% —, O. Btl. Tabakm. Leen. 4% 67 67% —.

Rusland. Cert. Ina. 5e Serie 1854 5 70% —, O. Inscr. Oost. 2e Ser. 5 63 —, Obl. (Transcauc.) 5 98% —, Obl. 1880 gec. G.R. 125.4 92% 92% —, Obl. 1880 gec. G.R. 625.4 93% 93% —, O. 1889 bij Rota G.R. 625.4 93% —, O. 1889/90 bij Hope & Co. G.R. 625 93% 93% —, O. Leen. 1867/69 £ 20.4 98 —, O. Leen. 1867/69 £ 100.4 97% —, Obl. (Tamb.-Sarat.) 4 89% —, Obl. Leening 1889 3 68 68% —, Obl. in Goud 1883 6 97% —, Obl. in Goud 1884 5 101% 101% —.

Spanje. Obl. Buit. Perp. Sch. 4 61% —.

Turkije. Leen. 1888 5 92% 92% —, Obl. Geconv. Serie D. 21% 21% —, Obl. Geconv. Serie C. 22% —.

AFRIKA. Egypte. Obl. Leening 1876 4 99% 99% —.

Z.-Afrik. Republ. Obligatiën 1892 5 101% —.

NOORD-AMERIKA. Mexico. Subsidie 6 43 —.

ZUID-AMERIKA. Brazilij. Obl. Leening 1889 4 64% 64% —.

Venezuela. Obl. 1881 £ 100 4 35% 35% —, Obl. £ 150-500 4 35% 35% —.

Provinciale en Stedelijke Leeningen. Amsterdam. Oblig. 1886/90 3½ 99% —, 1e Serie 1892 3½ 99% —.

Groningen. St. Leen. 1887/89 3½ 100 —.

Rotterdam. Leening 1888/91/93 3½ 100 —.

Industriele en Financiële Ondernemingen. Nederland. N. Afr. H. Vennoots. 115% —, Amsterd. Bank Aand. 159 —, Amst. Deli-Comp. Aand. 435 450 450 —, „Arendsburg“ Cert. 620 —, „Assahan“ Tabak-Maats. 1e en 2e Serie Aand. 60 —, Deli-Bat. Maatsch. Aand. 365 368 —, Deli-Bat. Maatsch. Cert. 363 —, Deli-Maatsch. Aand. 670 674 —, Deli-Maatschappij Cert. 670 —, Rott. Deli-Mt. Ad. 128 129% —, Senembah-Maatsch. Ad. 272 287 272 —, Cult. Mts. Vorstlanden A. 89% —, Duinw.-Maatsch. Oblig. 4 67% —, Duinw.-Mts. 1885/87 O. 4 67% —, „Gravenh. Hyp. Pdr. 4 101 —, Hand.-Ver. Amsterd. 704 98% —, Int. Gr. en H. Ver. Rott. 91% —, Java Cult.-M. le Hyp. O. 5 103 —, Koloniale Bank 93% 94% —, Likw. A. Jam. Barge ca. 92% —, Ned. Am. St. Maatsch. A. 70 —, Nederl. Bk. Aand. 207% 208 —, Ned. Hand.-Maatsch. A. 143% —, Ned. Hand. Mtsch. resc. 5 137% 138% 138% —, Hulpbank 4% 98 —, Ned. Ind. Landb.-Mt. O. 5 109 —, Ned. Panopticum Ad. 40% —, Ned. Z. A. Hyp. bank. 5 95 —, N. West. and Pac. Paand. 5 100% —, Oost-Java Cult.-Mij. O. 5 97% —, Pretoria Hyp.-Mij. Pbr. 5 100 —, Soer. Bank & Hd.-V. de Rijk, Gr. & Co. Ad. 95 95% —, Soer. B. en Hd.-V. de Rijk, Gr. & Co. le Ser. Oblig. 5 97% —, Stv.-Mt. „Nederl.“ Ad. 105% —.

België. Wagons-Lits Oblig. 5 98 —, Wagons-Lits Oblig. 4% 95 —.

Hongarije. Temes Béga Th. W. Ob. 5 87% —.

Amerika. Am. Nat. Trust Co. O. 5 100% —, Un. St. Freeh. L. en Em. —, Cy. C. v. Obl. 7 8 —, Colorado L. M. Cert. 7 8 —, Col. Cent. Cons. Min. C. A. 7% —, Equitable Hyp. Pdr. 5 100 —, Maxwell. Cert. v. Oblig. 6 40% —, Marx. L. G. C. v. C. A. 4% —, Marx. C. v. Inc. bonds afg. 6% —.

Peru. First Mortg. bonds 6 75 —, Peruvian C. P. Lim. C. v. A. 8% 8% —.

SPoorw. Leeningen. Nederland. Deli Spw.-Mij. Aand. 116 —, Deli Spoorw. Maats. O. 4 101 —, Holl. IJz. spoorw. Aand. 99% 99% —, Holl. IJz. spoorw. O. 3 —, Holl. IJz. spoorw. O. 8% 100% —, Mt. t. Ex. L. 1890/93 O. 8% 99% —, Ned. Centr. geestemp. O. 89 —, Bew. v. Uitg. Sch. a f. 100 —, Ned. Ind. Spw. Aand. 164% —, N. Z.-Afr. Spw. 2 Ser. 4% 97% —.

Ned. Z.-Afr. Spoorw. 5 —, Ned. Z.-Afr. Spw. 1891 100% —, Ned. Z.-Afr. Spoorw. 4 93% —, N.-B.B.-W. 1875/80 gec. 62% —.

Italië. Spoorw. 1887/89 A-E 3 54% 54% —, Zuid-Italiaansche sp. O. 3 56% 57% —.

Oostenrijk. Carl-Luw. Sp. Fr. O. 4 —, Fr.-Oost. Sp. Aand. 3 —, Fr.-Oost. Obl. 3 79% —.

Polen. Wars.-Weenen Aand. 115% 116 —, W.-W. Action de Jonia. f. —, W.-Weenen Prior. O. 4 94% —, W.-W. geg. O. 7 Serie 4 —.

Portugal. Kon. Trans-Afr. 1e hyp. 5 39 —, fPort. Spw.-maatsch. 4% 37 —.

Rusland. Gr. Sp. Maats. Aand. 5 124 124% —, Gr. Action de Jonia. f. —, Gr. Sp. Maats. Oblig. 4% 98% —, Baltische spoorweg A. 3 57% 57% —, Fastow spoorw. mij. A. 5 66% —, Iw. Dom. Z. R. 625 O. 4% 95% —, K. Ch. Azow a £ 100 O. 4 94% —, Loew.-Sewast. f. 1000 5 101% 101% —, Loew.-Sewast. in R. M. 5 —, Mosk.-Brest. — A. 3 64% —, Mosk.-Jaroslavl Obl. 5 104% —, Mosk.-Jaroslavl Prior. O. 5 62 —, Mosk.-Kursk O. 4 88% —, Mosk. Smolensk O. 5 104% —, Orel-Gr. a R. M. 600. 4 —, Orel-Griasi a 500-2000 4 —, Orel-Vitebsk ZR. 125A. 5 104% 104% —, Orel-Vitebsk ZR. 1250A. 5 104% —, Orel-Vitebsk Oblig. 5 103% —, Poti-Tiflis O. f. 1000. 5 104% 104% —, Wladik. kas Z. R. 125 O. 4 90% 90% —, Wladik. kas Z. R. 625 O. 4 91 —, Z.-W. Sp. m. 100-1000A. 5 70% 71 —, Z.-W. Sp. m. 3000 A. 5 —, Z.-W. S.-M. Z. R. 125 O. 4 90% —, Z.-W. S.-M. Z. R. 625 O. 4 91% 91% —.

Turkije. Anatolië Gondl. 5 87% —.

Zweden. Zw. Noorw. spw. c. v. O. 5 2% 2% —.

Amerika. Atchaf. Trop. C. v. A. 24% 25% —, Gen. Mortg. bonds 4 78% 78% —, Tr. Dep. C. v. 2e H. L. R. 4% 45% 46% —, 2e Mort. Gbds. L. R. 4 —, Inc. Goud. bonds 5 —, Atl. & P. W. D. Tr. bonds 4 66 66% —, Baltimore en Ohio C. v. A. 80% —, Centr. Pac. Ad. 25 25% 25% —, Centr. Pac. Obl. 6 104% —, Ches. South. 1e H. O. 6 106% 106% —, Ches. South. 2e H. O. 6 —, Chic. en Erie 1e Hyp. O. 6 96% 97% —, Chic. Incom. bonds 35% 36 —, Chic. N.-W. Comm. Stocks. —, Chic. C. v. Aand. Pref. —, Chic. 1e Hyp. Cert. 7 128% —, Chic. Milw. & St. P. (pap.) O. 7 114 —, Chic. South West Obl. 7 111% —, Chic. Akkr. & Col. C. v. A. 30% 30% —, Clev. Akkr. Alg. Hyp. 5 100% —, Clev. Akkr. Eq. 2e Hyp. 6 —, Clev. Col. & Cin. St. L. C. v. A. —, Denv.-Rio-Gr. C. v. A. 14% 14% —, Denv.-Rio-Gr. Pref. Ad. 48 —, Denv. C. v. A. 48% —, Denv. Obl. 4 85% —, Fl. Ctr. & P. C. v. gew. A. 10% 11 —, Fl. Ctr. & P. 2e pr. A. 40% 41 —, Fl. en P. 1e Hyp. Ext. 5 —, Fl. Ctr. Ctr. S. P. Obl. 5 105% —, Fl. Ctr. & P. 1e H. Ext. 5 —, Fl. Ctr. gec. Goudb. 1e H. 5 96% —, Illinois Cert. v. A. Ad. 95% —, Kansas Pacific O. 6 107% —, Kent. Un. l. H. in G. 5 —, St. Louis en Cairo C. v. A. 10% —, St. Louis en C. 1e Hyp. 4 82% —, St. L. & S.-West le Hyp. 4 63% —, Louisville Nasc. C. v. A. 65% 66% —, Louisv. Nashville Ob. 6 120% —, Louisv. Nasc. 2 H. O. 3 —, Louis. (Sink. Fund) O. 6 —, Louis. (Adjunctm. b.) O. 6 101% 101% —, Louisville. — goud 5 —, L. San Franc. Oblig. 6 —, L. San Fr. Alg. Hyp. O.

ADVERTENTIËN.

Den 28sten Mei a. s. hopen onze geliefde Ouders
HENDRIK GERRIT VORKINK
en
ELIZABETH OOSTERBAAN,
HUNNE
25-jarige Echtvereeniging
TE HERDENKEN.
Hunne dankbare Kinderen.
RECEPTIE 22 Mei (2e Pinksterdag.)
Verl. Helmersstr. 12b.

Door 's Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een welgeschapen ZOON mijne geliefde vrouw
C. A. E. v. d. BERGH—
DOLMAN.
J. J. F. v. d. BERGH.
Toussaintkade 11a.
Den Haag, 12 Mei 1893.

Heden overleed, na een zes-jarig smartelijk doch geduldig lijden, mijne geliefde Echtgenoot
GRIETJE KAARS,
in den ouderdom van 40 jaren. De stille hope, dat zij heneniging waar geen smart meer wordt geleden, lenigt mijne droefheid.
K. TEERHUIS Pz.
Elland Marken, 12 Mei 1893.

Voor de Pinksterdagen.
Panorama Jerusalem,
PLANTAGE.
Dagelijks geopend.
f 0.49.

Dit Panorama trekt voortdurend meer bezoekers dan al de vroegere, en maakt meer indruk.

BREEBAART'S ORGELHANDEL,
DAMRAK 23, AMSTERDAM.
ruim 200 stuks in voorraad.
Laagste prijzen. Vraag Catalogi.

Het Bestuur der Chr. School A.D. EUWENDIJK (Almkerk) vraagt
een Onderwijzer
na Geref. beginselen. Salaris f 550. Kostgeld f 23 's maands. Adresseren aan M. SMINK Jzn., H. der Sch.

Aan de School met den Bijbel te WEESP, wordt uiterlijk met 1 Augustus een

Onderwijzer
gevraagd, van Gereformeerde beginselen, tegen een jaarlijksch salaris van f 550. Sollicitatiebrieven worden ten spoedigste ingewacht bij het hoofd der School A. LANGHOUT. (3892)

Aan de Geref. School te LOPIK (bij Vreeswijk) wordt gevraagd:

een Onderwijzer.
Salaris f 500, benevens vier jaarl. verhoogingen van f 25. Kostgeld f 250. Brieven te adresseren aan den Hoofdonderwijzer K. DE BEIJL. (3928)

ONDERWIJZER
of **ONDERWIJZERES**
wordt gevraagd voor de Chr. School te ELBURG, tegen Augustus of eerder. Aanvankelijk salaris f 525. Adres aan den Hoofdonderwijzer K. DE BEIJL.

Voor een beschaafd en ijverig Jongman van bijna 20 jaar, wordt gelegenheid gezocht als

Volontair,
in een **HANDELS- of FABRIEKZAAK**, waarin hij later als Deelnemer kan worden opgenomen; de beste informatie kunnen worden verstrekt. Br. fr. onder letters J. V., b/d Boekh J. M. BREDÉE, te Rotterdam.

Aan de Nederl. Herv. Christelijke School te ROOGEVEEN, wordt wegens uitbreiding zoo spoedig mogelijk gevraagd een

ONDERWIJZERES,
Ger. beginselen. Salaris f 550. Sollicitatiebrieven ingewacht bij het hoofd der School P. WIELENGA (3889)

Aan de Gereformeerde School te ZWARTSLUIS wordt gevraagd een

ONDERWIJZERES.
Salaris f 575. Brieven aan den Secretaris (3922)

R. D. A. VAN DER WOUDE.
Een burgerdochter, 30 jaar oud, Geref. Godsd., verlangt tegen 1 Aug. of eerder een betrekking als
KINDERJUFFROUW,
bij 1 of 2 kleine Kinderen; 4 jaar in gelijke betrekking geweest en van g. voorzien. Franco brieven lett. A. aan D. MIJS, Boekh. TRL. (3916)

Mevrouw GANDEL vraagt tegen Aug. a. s. een eenvoudige
Dienstbode
van buiten, als **HEID-ALLEEN**, goed kunnende werken en een eenvoudige burgerpot koken; klein gezin. Loon f 90 's boven verval. Adres aan de Postbode te AALZEN. (3831)

Hôtel „Palais Royal.”
Paleisstraat 2, Amsterdam.

40 KAMERS volgens Tarief. TAFEL van 5-7 uur, f 2.— met 1/2 Flesch. PENSION f 4.— per dag.
BADEN. — TELEFOON.
E. MEIJER.

Wordt gevraagd tegen half Junij een bewaam

Kindermeid of Kinderjuffrouw,
van beest Christelijke beginselen; zonder goede getuigen onnodig zich aan te melden.
Franco brieven letters K. J. bij den Boekh. ROMYN te OOSTERBEEK.

Een jonge Dame, volkomen op de hoogte van alle vakken L. O., zag zich gaarne in een Christelijk gezin geplaatst bij een of twee kinderen tot leiding van hunne studie, of als

Kinderjuffrouw
of iets dergelijks. Brieven onder letter H. W. bureau van dit Blad.

Ontvang-en Betaalkas.

Rentevergoeding voor gelden à deposito: met één dag opzeggbaar... 1 1/2 pct. met tien dag opzeggbaar 1 1/4 pct. Voor groote bedragen op langere termijn is de rente hooger.
Open en gesloten bewaargang volgens reglement.
Amsterdam, Mei 1893.

Buitengewoon Goedkoop
PLEIZIERREIS
Amsterdam-Brielle-Oostvoorne en terug.
f 6.20.

SPOR 2e klasse. BOOT 1e klasse. DINER en RIJTOER.
Circulaire gratis verkrijgbaar bij LISSONE & ZOON, Singel 155.

Rijk Salon-Orgel,
echt Amerik. fabricaat, heerlijke edele toon, prachtig bewerkte kast, 12 registers, 2 kniezw., hoog p. m. 1.87 M. 17 Maart j.l. nieuw gekocht met 5 jaar gar., weg. vertrek naar Java direct over te nemen, voor slechts f 225. Dag. te bez. van 2-5 u. Prinsengr. 672, bov. (3915)

KERKORGEL.
Spoed! Spoed!
Wegens het verbouwen der Kerk wordt TE KOOP aangeboden een nog in gebruik zijnde **KERKORGEL**, met twee Klavieren en vrij Pedaal. Nadere informatie bij GEBR. FRANSSEN, Orgelfabrikanten te Roermond.

Kerkorgel
(Bourdon 16 voet) gevraagd. Nieuw of gebruikt. Aanbiedingen aan het bureau gezonden onder 1 t. H. V. (3913)

Prachtige Kerkorgels
worden tegen zeer billijke prijzen veeljarige garantie en desverkiezende gemakkelijke betaling geleverd en vervaardigd aan de Fabriek van I. PROPER te Kampen. Teekeningen en opgaven worden op aanvraag gratis verstrekt.

Natuurlijk Keukenzonthoudend
STAALWATER
WILHELMINA-BRON
HAARLEM

Brochures op aanvraag gratis verkrijgbaar, alsmede een overdruk uit het „Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde” van 25 Maart i.l.

Dagen van

Goede Boodschap.

DOOR
Dr. A. KUYPER
I. In den Kerstnacht.
II. Oud- en Nieuwjaar.
III. De Paaschmorgen.
IV. Op den Pinksterdag.
Ingenaaid f 3.60.
In vier fraaie Stempelbanden f 5.60.
Elk deel afzonderlijk ingenaaid f 1.20.
Gebonden f 1.75.
Amsterdam I. A. WORMSER

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente,

gevestigd te AMSTERDAM, Nieuwe Spiegelstraat 6,
Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 1 November 1880, No. 28,
Directeuren: Dr. S. E. J. VAN SCHEVICHAVEN, E. W. SCOTT en J. F. L. BLANKENBERG.

Volteekend Maatschappelijk Kapitaal f 1.000.000.—
Verzekerd bedrag ruim „ 36.500.000.—
Jaarlijksche Ontvangsten ruim „ 1.550.000.—
Reserve op 31 December 1891..... „ 3.227.425.94

Ouderdom.	JAARLIJKSCHE premie voor f 1000.—						Ouderdom.	Dadelijk ingaande Jaarlijksche lijfrente voor f 100 gestort kapitaal.					
	bij Overlijden uit te keeren		na 20 jaren na 15 jaren of dadelijk bij overlijden uit te keeren.					voor mannen.			voor vrouwen.		
25	f 18	—	f 41	10	f 57	30	45	f 6	83	f 6	65		
30	" 20	30	" 41	60	" 57	30	50	" 7	54	" 7	24		
35	" 23	80	" 42	40	" 58	10	55	" 8	39	" 8	90		
40	" 28	20	" 43	90	" 59	20	60	" 9	57	" 9	10		
45	" 34	40	" 46	70	" 61	40	65	" 11	18	" 10	72		
50	" 42	60	" 51	—	" 64	80	70	" 13	51	" 13	03		

CACAO „GROOTES” is de beste.

SANTAL CLERTAN
PARELEN MET
ZUIVERE OLIE
VAN SANDELHOUT

De *Parelen van Sandelhout van D' Clertan*, bereid volgens een methode goedgekeurd door de Geneeskundige Akademie van Parijs, bevatten een zuiver extract in een dun geleachtig omhulsel, dat doorschijnend, oplosbaar en goed verteerbaar is.
Zij bezitten een bewezen werkzaamheid tegen verouderde blaasontstekingen, verhittingen en pas ontstane of verwaarloosde aanstekelijke vloeingen die in enkele dagen genezen worden zonder kwaadaardige gevolgen achterlaten. De *Parelen Santal Clertan* kunnen bij alle graden van blennorrhagie ingenomen worden.
Het *Santal Clertan* verspreidt geen reuk, heeft geen nadeligen invloed op de spijsverterende organen, in tegenstelling van de tot heden gebruikte middelen. Door de billijkheid van de prijs kan zij door iedereen aangeschaft worden. Men overtuigt zich dat de flacon de handtekening draagt van D' Clertan. Aan iedere flacon is een gebruiksaanwijzing toegevoegd. — Een gros: Maison L. FARRA, A. Champigny et Ce, opvolgers, 49, rue Jacob te Parijs en bij alle voorname handelaars in drogerijen. Generaal Depot: H. H. CLOTH et Ce; Zoodijk, 46, Amsterdam. Prijs per flacon f. 4.75; franco per post na toezending van postwissel ad. f. 4.90.

Telefoon 192. Telefoon 192.

GRANDS MAGASINS
de
Nouveautés et d'Alimentation,
A la Métropole,
AMSTERDAM.
134-136 Warmoesstraat
en 134 Damrak,
AMSTERDAM.

Daar wij er altijd op uit zijn onze klanten, zooveel mogelijk van onze voordeelige inkoop te doen profiteren, berichten wij hiermede, dat het ons gelukt is een enorme partij Zilveren en Nickel Horloges te koop, welke door ons tot ongelooftlijk lage prijzen verkocht zullen worden.

300 prachtige Zilveren Heeren REMONTOIRS, 18 millimeter, met secondenwijzer en 6 rubis f 6.95
300 mooie Zilveren DAMES HORLOGES, 13 millimeter, „ 6.95
500 accuraat loopende NICKEL HORLOGES, met dubbele kast, 18 millimeter met secondenwijzer „ 2.75
500 echt NICKEL HORLOGES, 16 millimeter met secondenwijzer en dubbele kast „ 3.95
Franco toezending door geheel Nederland.

P. ROT Cz., Westzaan,
Houthandel.

Gesaaide en ongesaaide Binnen- en Buiten. Houtwaren, gesch. gepl. deelen Ellens, Iaffers, Kollers, Sparren etc.

Uitgave van J. A. WORMSER te Amsterdam:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRT.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal,
DOOR

Dr. A. KUYPER.

Ingenaaid f 1.80. In stempelband f 2.30.

VRAAGT **Ontbijtkoek,**
de
Sucadekruidkoek,
Gemberkoek,
van **HAUST & LINDEBOOM,**
Fabriek „DE WACHTER”, AMSTERDAM.
Gouden MEDAILLE Tentoonstelling van Voedingmiddelen, Brussel 1891.
Het beste bewijs voor de deugdelijkheid van ons fabriekaat en deszelfs doelmatige verpakking is de veelvuldige nabootsing
HAUST & LINDEBOOM.

Singel 182. Singel 182.

Gebr. GOEDHART.
ZUIVERAARS
VAN
Stads- en Riiksgebouwen
en SCHEPEN.
AMSTERDAM.
Speciale conditiën tot abonneren voor N.H. Perceel-Eigenaren.
Gelieve op het adres te letten.
Singel 182. Singel 182.

Noord-Hollandsche Tramweg-Maatschappij.
Nieuwendam-Buiksloot-Zuiderdorp—
Broek-Monnikendam (Marken)—Edam (Volendam).
GEWELDE DIENST van af 's morgens 6.30 tot 's avonds 8.30, ALLE TWEE UUR.

Het GOEDKOOPE KRINGTARIEF is ingevoerd.
Afvaart der booten van de Steiger Centraalstationsplein.

Alle
nabestellingen
vermijden:
„De SIGAREN
voldoen
uitstekend.”

Indien u gewoon zijt een 2 Cts. Sigaar te rooken, bestelt dan eens een proefk. van 100 voor f 1.25, en u zult zeker nabestellen. Roekt u echter een 2 1/2 Cts. Sigaar, neemt dan een proefk. van 100 voor f 1.50, waarvan reeds 800 geregelde afnemers zijn. Indien u een 3 1/2 of 4 Cts. Sigaar roekt, neemt dan een proefk. van 100 voor f 2.50 en wel (merk: Alpenbloem). Het succes van dit proefk. is verzekerd. De nieuwe merken Lindeman in 1/10 fust voor f 2.—, Waterlelie en de Strikartier in 1/10 fust voor f 2.50, zijn uit de beste tabaksoorten gefabriceerd en munten uit door smaak en fijne aroma.
De vele en herhaalde nabestellingen waarborgen een proefneming. Na ontv. van postw. of postz. onmiddellijk franco toezending per postpakket, ook onder rembours.
„Allemaans Sigarenhandel”,
Kruisstraat 51.
Rotterdam,
J. H. STEGMAN.

MATTEN.

Dames, op ontv. f 1.95 ontv. U franco thuis 4 nette, keurige Gangmatten, 4 mooie Kamermatten, 1 fijne ronde Tafelmatt en 1 groote ijssterke Slijpvoordeurmat, samen 10 stuks. Wie binnen 8 dagen postw. zendt, ontvangt nog daarbij cadeau een gebloemd wollen Tafelkleed, een Bloemtafel voor 6 potten, of een nette Standaard van het Mattenmagazijn, Prinsengracht 146, Amsterdam

S. TROMP Azn.,
SIGARENFABRIKANT. — HARLINGEN.
vraagt in Holland nog eenige solide afnemers.
Monsters staan ten dienste.

P. VAN ELJK,
FIRMA JOHANNES KRAMER & Co
Dam 15-17, Amsterdam.
Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPON, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELKENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiën. Bedragen tot en met Duitse Gulden worden op andere wijze afgehandeld.
KONINKRIJK VERDER, STOOMRIJKRAJ, WARMOESSTRAAT 109, AMSTERDAM

MASON—HARLIN, SMITH, ORGELS. WORCESTER, AMERICAN ESTEY, ORGAN Co. en anderen.
Prijzen van af f 70.
5 jaar garantie. — Franco zending. — Voederlijke conditiën. — Vraag Catalogus.
Zaandam, A. SCHIPPER Wz.

H. F. JANSSEN & ZONEN,
Hofleveranciers,
AMSTERDAM.
Fabrikanten en Leveranciers
VAN
Compleete Ameublementen.

Partij MANTELS, Heerengracht.
Door overvoorraad in het buitenland partij-koopen, waarbij ruime keuze, ook voor zeer smalle Dames, deze soort moest ik er bij nemen; Circa prijzen! Jacquets! middenprijs f 9.—; minder mooi f 6.—; rijk f 14.—, gekleurde Feleries twee- en driekraag f 6.—, minder f 3.—, rijk f 10.—, enz., gekleed zwarte Capes, enz. enz.
Waterproof- en Stofmantels van af f 6.—.
NOOTEBOOM DELGORGE, Heerengracht,
schuin over Wolvenstraat 305.

EEN JAAR OP REIS
IN DIENST DER ZENDING,
door **F. LION CACHET.**
Een zeer belangrijk werk met 60 oorspronkelijke platen en schetskaart. Reis door Java, Egypte en Palestina, in 1891/92. Tien afleveringen van 48 bladzijden. Prijs hoogstens f 4.50. Het rijk geillustreerd Prospectus is alom verkrijgbaar.
Amsterdam. De Uitgever J. A. WORMSER.

H. Jongenburger & Zoon,
te WADDINGSVEEN.
CEMENTSTEENFABRIEK
en verbeterde BAKKERSOVENTSELEN
te GOUDERAK.
Machinale IJselsteenfabriek.
Kloete vorm. Lage prijzen.

R. D. A. v. d. WOUDE,
ZWARTSLUIS, levert franco
Veerbed, Peluw en Kuss, 2 pers., nieuwe Veeren, Linnen Tijk, voor f 20.50 en f 28. Bed- en Peluwverrek f 4 en f 4.50.
Kapokbed Tijk voor f 12.75.
Prachtige Wollen Dekens.
140 bij 180 f 4.—, f 4.50
150 „ 200 „ 5.—, f 5.50
160 „ 210 „ 5.75 „ 6.25
170 „ 230 „ 6.75 „ 7.35
Keurig fijn bewerkte gestikte Dekens.
150 bij 200 f 4.—, f 4.95 en f 6.—
170 „ 220 „ 5.—, f 5.95 „ 7.—
Vraag Stalen van gestikte Dekens.

Wiegen met gewatteerde voering en wollen Damast-Gordijnen, Bedje en Kuss, v. af f 9.75.
Houten Ledekant, Springveeren matras, Peluw, Kussen, Wollen en Gestikte Dekens, 1 pers. f 40, 44 en 49 2-pers. f 50, 55 en 61.
Eelnde Houten Ledekant, Stroo- en Zeegrammatras, Peluw en Kapokkussen, Wollen en Creton Dekens, 1-pers. f 24 en 27, 2-pers. f 30 en 34.50.
Prachtige Cretonnes en Damasten voor Ledekantabehangels.
STALEN op aanvraag verkrijgbaar.
RUSTSTOEL met 3 Kussens, f 12, f 15, f 18 en f 20.
Gutta Percha Linnen f 2.— de □ meter.
Dito Windkussens f 5.—, 6.— en 7.50.
Vraag Prijscourant met Teekeningen.